

Cursus sleutelen voor beginners

Om halfzeven woensdagavond parkeer ik mijn afgeleefde mountainbike in de werkplaats van SNEL Tweewielers tussen een trekkingfiets uit de nieuwste catalogus en een Koga-Myata-racefiets uit een ander tijdperk - toeclips, buiscommandeurs en een zadeltas formaat koektrommel. Dick de Haan, vrolijk ogen onder een kalende schedel, geeft al jaren de workshop 'Servicebeurt' en hij verbaast zich niet meer over het gevarieerde deelnemersveld. "Tandems en ligfietsen nemen te veel plaats in, die houd ik af. Maar het zou me niets verbazen als er zo meteen een wedstrijdrijder met zijn mountainbike binnenwandelt."

Vijf minuten later hebben alle acht cursisten, zes mannen en twee vrouwen, hun karretjes binnengereden. Ik tel vijf trekkingfietsen (mèt drager), twee mountainbikes (zórder) en één fonkelnieuwe racer, een Batavus RR Elite. "Ik wil graag weten hoe je een versnellings afstelt, en mijn remblokken moeten sowieso worden vervangen," laat een van de dames weten.

Controleren met je oren

"Na vanavond is jullie drempelvrees helemaal weg," voorspelt Dick, "en een enkeling zal zelfs een gereedschapsetje aanschaffen om een naafje te demonteren." Na een kopje koffie en een kort welkomstwoord, legt Dick uit hoe je het balhoofd controleert: met je oren. Laat je fiets een decimeter boven de grond los, dan klinkt speling op dit lager als het geklep-per van de castagnettes van een flamenco-danseres. Goed afgesteld maakt het balhoofd het geluid van een stuiterbal: een dofje dreun. Als je de stelmoer te vast aandraait dan kan de voorvork niet meer vrij bewegen en blijft het voorwiel met een 'klik' in één stand stil staan.

We blijven in de bovenste regionen van de fiets als we eerst leren hoe het zadel vast te draaien. "Die stelbout mag altijd wel een slagje hebben, met inbus 5 of 6." Het stuur moet juist niet al te vast. Als je valt, kliapt het stuur opzij en niet in je buik.

"Zonder de fiets op te hangen heb je zo al een aardig beeld van hoe veilig je fiets is," concludeert Dick en geeft een zwengel aan het voorwiel van een blauwe SNEL.

Werk van voor naar achter, zo luïdt Dicks devies als hij op schouderhoogte eerst de buitenband beoordeelt: "Ligt de band er mooi omheen? Zitten er steentjes in? Spooft de velg

Regelmatig schoonmaken, smeren en stellen - de meeste fietsers weten heus wel wat goed is voor hun fiets. Maar kilometerhonger weerhoudt menigen er van zijn tweewieler een paar dagen af te staan voor een servicebeurt.

Zelf aan de slag met inbussleutels en teflonspray kan natuurlijk ook, zo bleek tijdens een avondvullende workshop in Utrecht. 'Tovenaar' Dick de Haan leerde ons de fijne kneepjes.

Tekst: Henk Leenaars / Foto's: Jelmer ten Hove

Aandachtig kijken de deelnemers toe als Dick de Haan een voorwiel richt

GELUIDSSIGNALLEN

Of een wielager lekker loopt kun je niet alleen voelen met je vingers (leg je wijsvinger tegen de asbout van een draaiend wiel), maar ook beluisteren met je oren. Vervang de vinger op de asbout door de punt van een schroevendraaier en leg dan de handgreep in je porschelp. Het versleten voorwielager van mijn mountainbike klinkt dan als een trein op topensheid.

mooi ten opzichte van de remblokjes?" Als een harpist tokkelt hij aan de spaken, paars-gewijs pakt hij ze even vast en laat zo zijn vingers de spanning 'proeven'. Daarna inspecteert hij de remblokjes ("Zijn ze niet scheef afgesleten?") en draait de stelbouten van de remkabels helemaal terug. Dan doet hij een stap achteruit, kantelt zijn hoofd even en bekijkt de fiets van een afstand: "Deze ATB lijkt een beetje kort, volgens mij heeft de voorvork een tik gehad," denkt Dick hardop en aait even over de lak van de schuine buis. "Zit hier een diepe lakbeschadiging, dan is de kans

groot dat het frame is gebarsten en dan moet je de hulp van een specialist inroepen." Na deze korte demonstratie 'fietsinspectie' zet hij ons aan het werk. Tien vragen op twee A4-tjes vatten de hoofdpunten van zijn betoeg samen in de korte doe-het-zelfcursus fietsonderhoud die voor ons klaar ligt. Aan de slag!

Tovenaar

Nadat we stuurpen en zadelpen hebben ingever ("alleen een carbon pen in een alu frame moet je droog monteren") en het geïntegreerde ahead-voorbout van de Batavus-racer hebben bewonderd ("stijver, sterker, slimmer en sneller") volgt een korte instructie 'riem richten'. Om het juiste gevoel te krijgen, geven we om de beurt eerst een slagje aan een losse spaak en daarna aan een spaak in een goed opgespannen wiel. Dicks vingers brengen de spaken één voor één op dezelfde spanning voordat hij aan de slag gaat met een slag in de velg - de band tegen zijn buik. Door de spaaksleutel in deze houding rechtoom te draaien,